

УДК 351.852 (477.86)

*В. М. Тимків,**к. держ. упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування,**Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6160-1892>**М. Д. Задорожна,**здобувач ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління**та адміністрування, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7811-0483>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.6.175

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ)

V. Tymkiv,

PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Management and Administration, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

M. Zadorozhna,

Postgraduate student of Public Administration,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

NORMATIVE AND LEGAL REGULATION OF MUSEUM AFFAIRS IN UKRAINE (ACCORDING TO THE RESULTS OF THE ACTIVITIES OF MUSEUMS IN THE IVANO-FRANKIVSK REGION)

Актуальною проблемою залишається розвиток та збереження історико-культурної спадщини України. Музейна справа є основною сферою, яка передбачає: наукове вивчення, комплектування, збереження, охорону, використання, консервацію, музеєфікацію, реставрацію, експонування, популяризацію культурних цінностей та об'єктів культурної спадщини України.

Міжнародні і національні законодавчі та нормативно-правові акти — регулюють суспільні відносини у сфері музейної справи, а також визначають економічні, правові та соціальні засади збереження Музейного фонду України; створення, діяльність і ліквідацію всіх видів музеїв України; формування наукової та культурно-освітньої діяльності про використання об'єктів матеріальної та духовної культури, що мають історичне, етнографічне, художнє, наукове значення тощо.

На основі поточного архіву управління культури національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації, авторами розглянуто стан музейної справи області.

The development and preservation of the historical and cultural heritage of Ukraine remains an urgent problem. Museum work is the main field that involves: scientific study, collection, preservation, protection, use, conservation, museification, restoration, exhibition, popularization of cultural values and objects of cultural heritage of Ukraine.

International and national legislative and normative legal acts — regulate public relations in the field of museum affairs, as well as determine the economic, legal and social principles of preservation of the Museum Fund of Ukraine; creation, operation and liquidation of all types of museums of Ukraine; formation of scientific and cultural and educational activities on the use of objects of material and spiritual culture that have historical, ethnographic, artistic, scientific significance, etc.

On the basis of the current archive of the Department of Culture of Nationalities and Religions of the Ivano-Frankivsk Regional State Administration, the authors reviewed the state of museum affairs in the region.

In accordance with Article 1 of the Law of Ukraine "On Museums and Museum Matters", the Museum Fund of Ukraine means a set of individual museum objects, museum collections, museum collections, both on the territory and outside the borders of the state, which are the property of Ukraine or are subject to return to Ukraine. In turn, "a museum object is a cultural value, the quality or special features of which make its preservation, study and public presentation necessary for society." The list of cultural values is given in the Law of Ukraine "On export, import and return of cultural values".

As stated in the preamble, the effect of this Law extends to all types of museums and reserves regarding their museification, accounting, storage and use, protection, conservation, restoration of museum objects, museum collections and objects of museum importance.

Articles 26, 28 and 29 of the Law determine the mechanism of museum management and the directions of interaction of public authorities in this process. The end result of which is the preservation of the Museum Fund of Ukraine as an integral part of cultural heritage, which entails many challenges and tasks not only for the museum sphere, but also for authorities and society in general.

The issue of transformation of the national museum policy to the regional level, the 10 directions of which are defined by Article 3 of the above-mentioned law, became especially relevant in the conditions of the war.

Ключові слова: музейна справа, музей, охорона музеїв, культурні цінності, музейний предмет, Музейний фонд України, нормативно-правове регулювання.

Key words: museum case, museum, protection museums, cultural values, museum object, Museum fund of Ukraine, normative and legal regulation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Відповідно до статті 1 Закону України "Про музеї та музейну справу" під Музейним фондом України розуміється сукупність окремих музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, як на території так і за межами держави, що є власністю України, або підлягають поверненню в Україну. У свою чергу, "музейний предмет — культурна цінність, якість або особливі ознаки якої роблять необхідним для суспільства її збереження, вивчення та публічне представлення" [10]. Перелік культурних цінностей подано у Законі України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" [6].

Як сказано у преамбулі, дія цього Закону [10] поширюється на всі види музеїв та заповідників щодо їх музеїфікації, обліку, зберігання та використання, охорони, консервації, реставрації музейних предметів, музейних колекцій та предметів музейного значення.

Статті 26, 28 та 29 Закону визначають механізм управління музеями та напрями взаємодії органів публічної влади у цьому процесі. Кінцевим результатом якого є збереження Музейного фонду України, як невід'ємної складової культурної спадщини, що тягне за собою безліч викликів та завдань не тільки для музейної сфери, а й для органів влади та суспільства загалом [10].

Особливої актуальності питання трансформації національної музейної політики на регіональний рівень, 10 напрямів якої визначає стаття 3 вищезазначеного закону, набули в умовах війни [10].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми розвитку музейної справи в Україні, у контексті розвитку охорони культурної спадщини аналізують правознавці, серед них: Курило Т., Міненко Л., Усенко О., Худолей О., Юринець Л., Мазур Т. — у своїх

дослідженнях встановлює, що загалом пам'яткоохоронне законодавство України відповідає основним міжнародним нормам, проте потребує подальшого удосконалення [4].

Стан державного управління охороною культурної спадщини досліджують Древаль Ю., Холодок В. та інші. Існує достатня кількість галузевих посібників та наукових статей із музеєзнавства, де подається правова основа музейної діяльності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Перегляд нормативно-правової бази України у сфері музейної справи. Характеристика механізмів управління та результатів діяльності музеїв розташованих в Івано-Франківській області.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Більше десяти законів України унормовують діяльність у музейній сфері, що базуються на Конституції України та інших нормативно-правових актах. Проте, якщо міжнародними договорами, ратифікованими Верховною Радою України, встановлено інші правила, то застосовуються правила міжнародного договору.

Закон України "Про культуру" від 14.12.2010 № 2778-VI загалом регулює діяльність музейної справи, колекціонування. Стаття 16 Закону надає повноваження органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування забезпечити збереження музейного фонду України. Стаття 20 регламентує, що пам'ятки державної частини Музейного фонду України — не підлягають приватизації [9].

Закон України "Про музеї та музейну справу" від 29.06.1995 року № 249/95-ВР визначає основні напрями функціонування музейної справи, засади діяльності

держави і суспільства щодо неї. Відповідно до статті 3 Закону визначено основні напрями національної музейної політики: "збереження та державна підтримка Музейного фонду України; повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами; забезпечення соціально-економічних, правових і наукових умов для ефективної діяльності музеїв; сприяння формуванню сучасної інфраструктури музейної справи; підтримка і розвиток мережі музеїв; забезпечення підготовки та підвищення фахової кваліфікації музейних кадрів, їх правовий і соціальний захист; бюджетне фінансування (у тому числі на дольових засадах) і пріоритетне матеріально-технічне забезпечення розробки і реалізації державних, регіональних і місцевих програм розвитку музейної справи; забезпечення охорони музеїв; підтримка фундаментальних і прикладних наукових досліджень, пов'язаних з музейною справою; сприяння міжнародному співробітництву в галузі музейної справи" [10].

Кабінетом Міністрів України затверджено перелік музеїв та заповідників, в яких зберігаються музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України. Він налічує 651 окрему юридичну особу [7].

Положення "Про музейний фонд України" затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 № 1147 "визначає порядок формування Музейного фонду України, порядок обліку музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, забезпечення їх охорони, збереження і використання. Положення діє на всі види музеїв передбачені статтею 6 Закону України "Про музеї та музейну справу" і заповідники, у яких зберігаються музейні предмети та музейні колекції Музейного фонду України [8].

Стаття 7 Закону регламентує створення музеїв будь-яких форм власності, передбачених законом. "Засновниками можуть виступати відповідні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи.

Музеї є юридичними особами, крім тих, що створюються і діють у складі підприємств, установ, організацій та закладів освіти" [10].

Також в Україні діють громадські музеї, проте, у Законі України така форма музейного закладу згадана лише один раз у статті 10 "У разі ліквідації музеїв, що засновані на державній і комунальній формах власності, порядок подальшого використання їх музейних зібрань визначає засновник за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. У разі ліквідації підприємства, установи та організації, при (у складі) яких діють музеї, а також у разі ліквідації музеїв, які діяли на громадських засадах, їх музейні зібрання та колекції асортиментних кабінетів, окремі предмети музейного значення, придбані за кошти державного та місцевих бюджетів, передаються до відповідних профільних музеїв у порядку, передбаченому Положенням про Музейний фонд України. У разі ліквідації музеїв, заснованих на приватній формі власності, переважне право на придбання музейних зібрань за інших рівних умов має держава" [10].

Стаття 8 Закону обумовлює статут (положення музею). Проте, наразі немає типового положення для

відомчих та громадських музеїв. Останнє "Типове положення про музей, що працює на громадських засадах в УРСР", прийняте ще у 1990 році, відповідно ним продовжують користуватися музеї, що діють на громадських засадах і музеї, що діють у складі підприємств, установ, організацій. Згадане положення не відповідає сучасним нормам та вимогам діючого законодавства та спричиняє негативні наслідки для розвитку музеїв даної категорії.

Відповідно до цього Закону, формування та реалізацію державної політики у сфері музейної справи здійснює Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. Окрім організаційно-методичного керівництва; контролю за діяльністю музеїв; здійснення повноважень, визначених законами та покладеними на нього актами Президента України тощо, Міністерство культури та інформаційної політики формує вимоги для державного статистичного обліку музеїв, створених на території України, до прикладу, Міністерством культури та інформаційної політики видано наказ "Про затвердження форми звітності № 4-ф (річна) "Звіт про дорогоцінні метали і коштовне каміння, що містяться в музейних предметах" (адміністративні дані) та Інструкції щодо її заповнення" від 27.08.2007 № 50.

"Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування здійснюють керівництво музеями, що перебувають у сфері їх управління та несуть відповідальність за їхнє матеріально-технічне та фінансове забезпечення.

Керівники державних та комунальних музеїв призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту на п'ять років за результатами конкурсу.

Музеї мають право створювати органи самоврядування: вчені, наглядові, методичні, музейно-педагогічні, художні, реставраційні та інші ради, залучаючи до їх діяльності фахівців різного профілю" [10].

Закон України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" від 21.09.1999 року № 1068-XIV визначає порядок вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей всіх форм власності та є обов'язковим до виконання для всіх фізичних та юридичних осіб на території України.

Контроль та забезпечення державної політики за вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у даній сфері.

Відповідно до статті 3 Закону культурними цінностями України є: "створені на території України громадянами України; створені на території України іноземцями чи особами без громадянства, які постійно проживають або проживали на території України; виявлені на території України; ввезені на територію України, придбані археологічними, археографічними, етнографічними, науково-природничими та іншими експедиціями за згодою відповідних органів країни походження цих цінностей; ввезені на територію України, придбані в результаті добровільного обміну; ввезені на територію України, отримані в дарунок або законно придбані за згодою відповідних органів країни походження цих цінностей; незаконно вивезені культурні цінності України, що перебувають за межами її території; евакуйовані

з території України під час війн та збройних конфліктів і не повернуті назад; тимчасово вивезені з території України і не повернуті в Україну; переміщені на територію України внаслідок Другої світової війни, як часткова компенсація за заподіяні окупантами збитки".

Стаття 4 подає перелік культурних цінностей, що підлягають поверненню в Україну: незаконно вивезені з території України; евакуйовані з території України під час війн та збройних конфліктів і не повернуті назад; тимчасово вивезені з території України і не повернуті в Україну [6].

В Івано-Франківській області музейні заклади діють на підставі діючої нормативно-правової бази та займаються науково-дослідною, культурно-освітньою, експозиційною, фондовою, видавничою, реставраційною, пам'яткоохоронною діяльністю та комплектуванням музейних зібрань.

Відповідно до профілю музею, працівники проводять вивчення природи, історії та мистецтва області, роблять етнографічні розвідки, беруть участь в археологічних розкопках, долучаються до пам'яткоохоронних заходів.

Станом на 01.01.2023 року на території Івано-Франківської області діють: Національний Заповідник "Давній Галич" у складі якого діє 3 музеї (підпорядкований — МКІПУ); Музей "Герої Дніпра" — філія Національного військово-історичного музею України (підпорядкований — МОУ); 28 музеїв юридичних осіб комунальної форми власності (підпорядковані — місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування) у структурі яких знаходиться 22 музеї-філіали; музеї, що діють на громадських засадах та музеї, що діють у складі підприємств, установ, організацій.

Івано-Франківська обласна державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади, у її структуру входить управління культури, національностей та релігій (далі — Управління), яке підпорядковане голові обласної державної адміністрації, а організаційно-методично — Міністерству культури та інформаційної політики України. У своїй діяльності управління керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства культури та інформаційної політики України, розпорядженнями обласної державної адміністрації, рішеннями обласної ради та Положенням, затвердженим розпорядженням облдержадміністрації від 17.04.2019 № 158.

Забезпечення реалізації державної політики у сфері культури, з питань охорони культурної спадщини, національної музейної політики належить до основних завдань Управління.

Управлінням здійснюється контроль за збереженням і переміщенням культурних цінностей, включених до Державного реєстру національного культурного надбання, Музейного фонду і Національного архівного фонду; сприяє зміцненню матеріально-технічної бази підпорядкованих музейних закладів, що належать до комунальної власності області; вживає заходів для зміцнення міжнародних та міжрегіональних культурних зв'язків відповідно до чинного законодавства; надає методичну допомогу органам місцевого самоврядуван-

ня з питань музейної справи, що належать до компетенції Управління [5].

Для належного функціонування культури в області, зокрема музейної справи, відповідно до статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" Івано-Франківська обласна рада затвердила регіональну цільову комплексну програму "Культура Івано-Франківщини", яка передбачає фінансування і музейної справи (здійснення виставкової діяльності, реекспозицію музеїв, оновлення технічних засобів, закупівля та реставрація експонатів, підготовка та видання друкованих матеріалів з питань музейної справи та ін.). Нажаль, через нестачу коштів, програма не завжди фінансує всі пункти [3].

Із 28 музеїв комунальної форми власності розташованих у межах адміністративно-територіальної одиниці — 1 національний, 5 обласних. З кожним роком спостерігається позитивна динаміка щодо надходження експонатів, протягом 2022 року основний фонд музеїв (відповідно до Положення про Музейний фонд України (далі — Положення) це — "музейні предмети, що підлягають науковій інвентаризації і належать до державної частини Музейного фонду України" [8]) поповнився на 3190 одиниць, а до науково-допоміжного фонду надійшло 1239 одиниць (відповідно до Положення це — "частина музейного зібрання, що не належить до основного фонду та державної частини Музейного фонду України, складається з науково-допоміжних матеріалів, зібраних або створених музеєм для постійної експозиції або виставок, як допоміжний ілюстративний або інформаційний матеріал (муляжі, макети, зліпки, реконструкції, копії, плани, карти, схеми, діаграми, креслення та інші наочні матеріали, які спеціально виготовлені або відтворені і використовуються для розкриття експозиційно-виставочної теми" [8]).

Загалом, основний фонд становить — 272893 одиниці, на науково-допоміжний — 72673 одиниці.

Протягом 2022 року 28 музеїв області видали 556 публікацій, відкрили 407 виставок та провели 5536 екскурсій. Відвідуваність станом на 2022 рік сягає 166, 6 тис. осіб [1].

Музеї області активно займаються реалізацією різноманітних проектів. При Івано-Франківському обласному краєзнавчому музеї створено реставраційний проект "Врятуймо скарби разом!". За десять років реставраційним відділом музею відреставровано 181 одиницю та підготовлено експозиції із ряду багатьох унікальних реставрованих творів галицького іконопису XVII-XX ст., як з музейної так і приватних колекцій [2].

Національним музеєм народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського (статус надано Указом Президента України "Про надання Коломийському музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського статусу національного" від 20.10.2009 № 837/2009) реалізовано проект "Забезпечення збереження документів та архівних фондів українських партнерських установ Мережі допомоги тим, хто пережив націонал-соціалістичні переслідування", що здійснювався Уповноваженим федерального уряду з питань культури та ЗМІ (ФРН). Отримано фінансування в сумі 5,0 тис. євро для реалізації завдань проекту з оцифрування архіву та писемних пам'яток музею.

Також музеї області беруть участь у міжнародних заходах, зокрема національним музеєм Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського презентована виставка Косівської мальованої кераміки і української писанки під час проведення 11 Форуму європейської стратегії для Дунайського регіону в м. Кошиці (Словаччина) [1].

ВИСНОВКИ

Розглянута нормативно-правова база України у сфері музейної справи обумовлює чіткий регламент роботи, створює сприятливі умови для продуктивного розвитку основних напрямів діяльності музеїв та збереження культурних цінностей, що підтверджує стан розвитку музейництва на Івано-Франківщині. Проте, є деякі не врегульовані аспекти у законодавстві, зокрема відсутність типового положення про відомчі музеї та музеї, що діють на громадських засадах.

Література:

1. Звітність 8-НК. Основна музейна діяльність. Івано-Франківськ. Поточний архів управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Ф. 13. Оп. 2. Спр. 22. Арк. 30.
2. Звітність 8-НК. Основна музейна діяльність. Івано-Франківськ. Поточний архів управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Ф. 13. Оп. 3. Спр. 19. Арк. 29.
3. Регіональна цільова комплексна програма "Культура Івано-Франківщини" на 2022-2026 роки, затверджена рішенням обласної ради від 10.09.2021 № 228-9/2021 (зі змінами). Івано-Франківськ. Поточний архів управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Ф. 5. Оп. 19. Спр. 8. Арк. 24.
4. Мазур Т. В. Охорона культурної спадщини в Україні: історико- й теоретико-правове дослідження: дис. ... д-ра юр. наук: 12.00.01. Київ, 2021. 417.
5. Положення про управління культури, національностей та релігій обласної державної адміністрації: розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 17.04.2019 р. № 158. URL: <https://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/documentu-2021/polozhennmya-kultura-2019.pdf>
6. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV. Дата оновлення: 13.02.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>
7. Про затвердження переліку музеїв та заповідників, в яких зберігаються музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.12.2021 р. № 1388. Дата оновлення: 02.12.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-2021-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Положення про Музейний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 р. № 1147. Дата оновлення: 08.07.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text>
9. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. Дата оновлення: 07.10.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>

10. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>

References:

1. Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii (2023), Zvitnist' 8-НК. Osnovna muzejna diial'nist' [Reporting 8-НК. The main museum activity], Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii, Ivano-Frankivs'k, Ukraine.
 2. Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii (2023), Zvitnist' 8-НК. Osnovna muzejna diial'nist' [Reporting 8-НК. The main museum activity], Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii, Ivano-Frankivs'k, Ukraine.
 3. Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii (2021), Rehional'na tsil'ova kompleksna prohrama "Kul'tura Ivano-Frankivschyny" na 2022—2026 roky [Regional targeted comprehensive program "Culture of Ivano-Frankivsk region" for 2022—2026], Potochnyj arkhiv upravlinnia kul'tury, natsional'nostej ta relihij Ivano-Frankivs'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii, Ivano-Frankivs'k, Ukraine.
 4. Mazur, T.V. (2021), "Protection of cultural heritage in Ukraine: historical, theoretical and legal research", Ph.D. Thesis, Law, Kyiv, Ukraine.
 5. Ivano-Frankivs'ka oblasna derzhavna administratsiya (2019), "Regulations on the management of culture, nationalities and religions of the regional state administration", available at: <https://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/documentu-2021/polozhennmya-kultura-2019.pdf> (Accessed 25 Feb 2023).
 6. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Export, Import and Return of Cultural Values", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text> (Accessed 25 Feb 2023).
 7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On approval of the list of museums and reserves, which store museum objects that are state property and belong to the state part of the Museum Fund of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-2021-%D0%BF#Text> (Accessed 25 Feb 2023).
 8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2000), Resolution "On the approval of the Regulation on the Museum Fund of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text> (Accessed 25 Feb 2023).
 9. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On Culture", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (Accessed 25 Feb 2023).
 10. Verkhovna Rada of Ukraine (1995), The Law of Ukraine "On Museums and Museum Business", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 25 Feb 2023).
- Стаття надійшла до редакції 09.03.2023 р.